

č. 241/1920 Sb. z. a n. Keď prez to odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej stolice, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným dvojnásobným prečinom zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z., a obžalovaného sprostil obžaloby, zaviniť vytýkaný zmätok.

Čís. 5926.

Zákonem čís. 8/1924 Sb. z. a n. byly předpisy 4. a 5. odstavce § 423 tr. ř. modifikovány tak, že neplatí, jsou-li splněny podmínky § 1 zákona čís. 8/1924 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 12. června 1937, Zm IV 269/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumajv trestní věc proti A. a spol., obžalovaným pro přečin podle § 227, odst. 2 tr. z. a j., zmateční stížnost obžalovaného B. zčásti odmítl, zčásti zamítl.

Z d ů v o d ů:

Jako formální zmatek podle 4. bodu § 384 tr. ř. vytýká obžalovaný, že vrchní soud při odvolacím hlavním líčení, konaném v jeho nepřítomnosti, změnil zprošřující rozsudek soudu první stolice v jeho neprospěch a že tak porušil předpisy 4. a 5. odstavce § 425, správně § 423 tr. ř. a § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n.

Stěžovatel takto vlastně uplatňuje formální důvod zmatečnosti podle 6. bodu § 384 tr. ř.; zmateční stížnost je však v tomto bodě bezpodstatná. Námitka zmateční stížnosti, že ustanoveními § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. byly předpisy 4. a 5. odstavce § 423 tr. ř. změněny jen potud, že vrchní soud může vynést rozsudek v nepřítomnosti obžalovaného jen v případech, kde obžalovaný byl v první stolici odsouzen, nemá opory v zákoně. Naopak z poukazu 1. odst. § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. na § 423 tr. ř. a z předpisu 2. odst. § 6 cit. zákona, který výslovně uvádí, že ustanovení odst. 4 a 5 § 423 tr. ř. platí jen, pokud nejsou splněny podmínky § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., plyne, že tímto zákonem byly předpisy 4. a 5. odst. § 423 tr. ř. modifikovány tak, že neplatí, jsou-li splněny podmínky § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., a platnost jich je omezena jen na případy, kdy podmínky stanovené v odst. 3 § 1 cit. zák. splněny nebyly. Že by v souzeném případě tyto podmínky splněny nebyly, zmateční stížnost ani sama netvrdí. — — —

Čís. 5927.

Výslovné výhrady stíhání podle § 17, odst. 3 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. je potřebí jen k d o d a t e č n é m u z a h á j e n í trestního řízení proti ostatním účastníkům trestného činu; byla-li však soukromá žaloba podána proti nim již před smírem nebo před koncem průvodního řízení, nevyžaduje se takové výhrady.

»Podáním soukromé žaloby« podle § 17, odst. 3 cit. zák. je i podání žádosti za trestní stíhání.

(Rozh. ze dne 14. června 1937, Zm I 1214/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromého žalobce M. do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný A. podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin pomluvy podle § 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k útratám řízení zrušovacího.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti soukromého žalobce, uplatňující důvod zmatečnosti podle č. 9 b) § 281 tr. ř., nelze upřítí oprávnění.

Výrokem, že právo soukromého žalobce, stíhati obžalovaného pro zažalovanou pomluvu, zaniklo tím, že si v trestní věci proti B. pro tentýž přečin, projednané kmetským soudem pod spisovou značkou TI VI 1331/31, do konce průvodního řízení a před smírem (uzavřeným 12. července 1932) nevyhradil právo stíhati spoluobžalovaného A. pro tento trestný čin, bylo kmetským soudem nesprávně užito zákona pokud jde o otázku, je-li tu okolnost, pro kterou skutek obžalovaného nemůže býti stíhán.

Výklad ustanovení § 17, odst. 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. v ten rozum, že výhrady práva stíhati ostatní vinníky téhož trestného činu proti zákonu o ochraně cti je zapotřebí i v tom případě, že proti nim soukromá žaloba, resp. návrh na trestní stíhání byl již podán, avšak projednává se ať již z jakéhokoli důvodu odděleně, je právně mylný, v rozporu s jasným zněním zákona a logickým jeho výkladem, a nelze jej vyvoditi ani z doslovného znění § 17 cit. zákona, ani z jeho nadpisu, ani z účelu zákona, jak to činí kmetský soud.

Ustanovení § 17, odst. 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., již podle nadpisu upravující uplatnění stíhacího práva na cti uraženého podáním soukromé žaloby a lhůt k podání žádosti o trestní stíhání, a zařazené do druhého oddílu zákona, pojednávajícího o žalobních právech vůbec, zřejmě rozlišuje mezi osobami, proti nimž soukromá žaloba byla již podána (první věta třetího odstavce) a mezi ostatními spoluvinníky, t. j. osobami, na něž soukromá žaloba nebyla dosud podána (druhá věta téhož odstavce) a proti nimž — rozuměj teprve budoucně a dodatečně a zvláště — může býti soukromá žaloba podána, jen když si oprávněný před smírem nebo do konce průvodního řízení — v trestní věci toliko proti některému ze spolupachatelů nebo spoluvinníků — výslovně vyhradil právo je stíhati.

Na rozdíl od textace § 18, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. — »může jedna strana stíhati druhou« — stanoví § 17, odst. 3 cit. zákona nutnost výslovné výhrady práva stíhati k tomu účelu, aby mohla »býti soukromá žaloba podána« proti ostatním vinníkům. Již z tohoto slovného znění nutno usuzovati, že výslovné takové výhrady je zapotřebí jen k dodatečnému zahájení trestního řízení proti některému jinému účastníku téhož trestného činu, že se však výhrada taková nevyžaduje tehdy, byla-li žádost za trestní stíhání již podána

a jde-li jen o pouhé pokračování v trestním řízení, před skončením průvodního řízení a před uzavřením smíru již zahájeném. (Srov. Dr. Steiner, Schutz der Ehre 1937, str. 73, Dr. Poláček, Ochrana cti 1937, str. 63).

Nelze proto souhlasiti s názorem kmetského soudu, že zákon tu má na mysli nejen formální podání spisu obžalovacího (návrhu na stíhání), ale veškeré další úkony se stíhacím právem souvisící, tedy i jakékoliv další stíhání spoluvinníků a pokračování v trestním řízení již zahájeném.

V souzeném případě uplatnil soukromý žalobce své stíhací právo i proti obžalovanému A. tím, že na něho podal trestní oznámení pro přečin proti bezpečnosti cti s návrhem na zahájení trestního řízení již dne 25. června 1931 zároveň s návrhem na trestní stíhání odpovědného redaktora B. jako spoluvinníka. Tím jasně a srozumitelně projevil svou vůli, že chce i A. jako původce urážlivé zprávy stíhati jako spolupačatele zažalovaného ublížení na cti. Nelze proto obžalovaného A. zařaditi mezi ony o s t a t n í vinníky, na něž soukromá žaloba dosud podána nebyla, a o níž pojednává druhá věta třetího odstavce § 17 cit. zákona, mající zřejmě na mysli zachování stíhacího práva dosud neuplatněného, nikoli i zánik stíhacího práva již uplatněného.

Účelem tohoto ustanovení zákona je zamezení nebo aspoň ztížení procesně ne hospodárné nebo dokonce šikanosní stíhání několika účastníků téhož trestného činu odděleně nebo postupně jednoho po druhém. V souzeném případě však nelze soukromému žalobci takové úmysly imputovati, když — zcela v intencích zákona — podal soukromou žalobu na oba spoluvinníky zároveň a k oddělenému a samostatnému projednání soukromé žaloby proti obžalovanému A. následkem jeho poslanecké immunity došlo bez viny, bez vlivu a bez přispění soukromého žalobce.

Nelze také sdíleti názor, vyslovený obžalovaným v odvodním spisu, že slova »podání žaloby« v 3. odstavci § 17 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. vykládati je co nejužěji, a že — v řízení před sborovými soudy — nutno jimi rozuměti pouze podání obžalovacího spisu (vydání v obžalovanost). Zákon v celém druhém oddílu, pojednávajícím o soukromé žalobě, nerozeznává v tomto směru mezi řízením před okresními a sborovými soudy, a z toho, že v tomto oddílu, zejména i v prvním odstavci § 17 užívá promiscue slova »podání soukromé žaloby« a »podání žádosti za trestní stíhání« zřejmě v témže významu a smyslu, nutno míti za to, že ani v odstavci 3 téhož paragrafu neměl na mysli podání obžaloby v užším slova smyslu (»obžalovacího spisu«, § 207 a násl. tr. ř.), nýbrž podání soukromé žaloby v širším smyslu, jak je všeobecně uvedena a míněna — ve významu návrhu na trestní stíhání vůbec — i v ustanoveních §§ 14 a 15 cit. zákona.

K zachování žalobního práva stěžovatele proti obžalovanému A. nebylo proto výhrady podle § 17, odstavec 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. potřebí, toto jeho právo nezaniklo a skutek obžalovaného může býti stíhán. Ježto se kmetský soud následkem svého mylného právního posouzení této okolnosti nezabýval předmětem obžaloby po stránce věcné, a zrušovacímu soudu nelze ve věci samé rozhodnouti, bylo napačený rozsudek zrušiti jako zmatečný a věc přikázati soudu své stolice, aby se vykonalo nové přelíčení a učinilo nové rozhodnutí (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.).